

С.К.Есалиев, А.К.Елемесова, Г.И.Ихсанова, Ж.Т.Исаева, М.С. Лapidенова

07161600 «Ауыл шаруашылығын механикаландыру»
құзіреттілігі бойынша демонстрациялық емтихан материалдар
жинағы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
О.КӨШЕКОВ АТЫНДАҒЫ АТЫРАУ АГРАРЛЫ-ТЕХНИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІ

Есалиев Сансызбай Караевич
Елемесова Арайгул Кадиржановна
Ихсанова Гульнара Исабековна
Исаева Жулдыз Туkenовна
Лapidенова Маржан Сисекеновна

07161600 «Ауыл шаруашылығын механикаландыру» құзіреттілігі бойынша
демонстрациялық емтихан материалдар жинағы

Атырау, 2023

УДК 631.3
ББК 40.7
Н 74

Рецензент:

Техника ғылымдарының докторы, профессор Джанзаков Ислам Исагалиевич

О.Көшекков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжінің оқу бағдарламасының
жоспары бойынша жасалды.

07161600 «Ауыл шаруашылығын механикаландыру» құзіреттілігі бойынша
демонстрациялық емтихан материалдар жинағы:

С.К.Есалиев, А.К.Елемесова, Г.И.Ихсанова, Ж.Т.Исаева, М.С. Лапиденова –
О.Көшекков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжі, Атырау-2023жыл

ISBN 978-601-08-3384-5

WorldSkills Kazakhstan стандарттары және құзыреттілігі бойынша Демонстрациялық
емтиханның тапсырмалары, техникалық сипаттамасы, бағалау критерийлері және
инфрақұрылым парақтары жинақталған.

УДК 631.3
ББК 40.7

ISBN 978-601-08-3384-5

© О.Көшекков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжі, 2023

Техникалық сипаттама
Демонстрациялық емтихан
«Ауыл шаруашылығын механикаландыру»
құзыреттілігі бойынша

МАЗМҰНЫ

- 1. Кіріспе**
- 2. Құзыреттің атауы және сипаттамасы**
- 3. Демонстрациялық емтихан стандартының сипаттамасы**
- 4. Емтиханға арналған тапсырмалар**
- 5. Инфрақұрылымдық парақ**
- 6. Демонстрациялық емтихан өткізуге арналған еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаулық**
- 7. Сарапшылар үшін нұсқаулық**
- 8. Бағалау критерийлері**

**WorldSkills Kazakhstan стандарттары және «Ауыл шаруашылығын
механикаландыру» құзыреттілігі бойынша**

Демонстрациялық емтихан бағалау материалдарына арналған

ТҮСІНДІРМЕЛІ ЖАЗБА

ҚҰЗЫРЕТТІЛІК СИПАТТАМАСЫ

Ауыл шаруашылығын механикаландыру бөліміндегі 3W07161603 Тракторшы мамандығы бойынша тартқыштығы 3.0 т дейінгі «А» категориясына және шынжыр табанды «В» категориясына дайындалған жұмыс мамандығы, олардың тракторлардың ақауын анықтап, жөндей білуі, сонымен қоса тіркелетін, жартылай асылатын және асылатын ауыл шаруашылығындағы машиналарының құрылысын, жұмыс жасауын реттелуін меңгеруі керек.

Сапалы өнімдер алу үшін тракторлардың уақытында техникалық қызметтер көрсетіп, диагностикадан өткізіп, ауыл шаруашылығы машиналарын, мал фермаларындағы кешендік жұмыстарды агротехникалық және зоотехникалық талаптарға сай орындай білу керек.

Тракторшы мамандығындағы бітіретін түлектер жолда жүру ережелерін біліп, ауыл шаруашылығы дақылдарын егу, өсіру және жинау бойынша механикаландырылған жұмыстарды орындап, ауыл шаруашылығы мақсатындағы тракторларды комбайндарды, ауыл шаруашылығы машиналарын, механизмдерді, қондырғыларды, техникалық қызмет көрсетіп, диагностикалау және жөндеу жұмыстарын толықтай меңгере білуі керек. Мал шаруашылығы кешендерімен механикаландырылған фермалардың технологиялық жабдықтарына қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау.

Еңбек қорғау және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтап, өз іс-әрекеттерін ұйымдастыру. Трактормен, ауыл шаруашылығы машиналарымен жұмыс жасау кезіндегі техника қауіпсіздігін барлық талаптарын бұлжытпай орындау.

ҚҰЖАТТЫҢ МАЗМҰНЫ, МӘНІ ЖӘНЕ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Бұл құжат WorldSkills стандарттарының рөлі мен стандарттар спецификацияларының принциптеріне, мазмұнына сәйкес келетін сипаттамаларды қамтиды.

Студенттер мен сарапшылардың жұмыс уақыты мен ұзақтығын көрсете отырып, WorldSkills Kazakhstan (WSK) стандарттары бойынша демонстрациялық емтиханды өткізу жоспары құрылады.

WorldSkills Kazakhstan (WSK) стандарттарына сәйкес демонстрациялық емтиханға арналған алаңды әзірлеу жоспары, сонымен бірге WorldSkills Kazakhstan (WSK) WorldSkills International (WSI) авторлық құқығын таниды. WSK сонымен қатар бағалау принциптеріне, әдістеріне және рәсімдеріне қатысты WSI зияткерлік меншік құқықтарын таниды.

Әрбір сарапшы мен студент осы «Техникалық сипаттаманы» білуі және түсінуі керек.

Демо емтихандар техникалық және кәсіптік білім беру нәтижелерін көрсету тұрғысынан озық халықаралық тәжірибе негізінде жинақталған білімді, түсінікті және нақты дағдыларды анықтайды. Олар мамандықтың өнеркәсіп пен бизнес үшін қаншалықты маңызды екендігі туралы жалпы жаһандық түсінікті көрсетуі керек.

Демо емтихан кезінде білім мен дағдыны бағалау емтихандық тапсырмаларды орындауды бағалау арқылы жүзеге асырылады. Білім мен дағдыны бөлек бағалауға болмайды.

«Стандарттардың спецификациясы» тақырыптары мен нөмірлері бар жеке бөлімдерге бөлінген.

Стандарттар спецификациясындағы салыстырмалы маңыздылықты көрсету үшін әрбір бөлімге жалпы баллдың пайызы тағайындалады. Барлық пайыздық мәндердің қосындысы 100-ге тең.

Бағалау схемасы және демонстрациялық тапсырма тек «Стандарттар спецификациясында» көрсетілген дағдыларды бағалауы керек. Бағалау схемасында және демо емтихан мәселесінде бағаларды бөлу, практика тұрғысынан мүмкіндігінше «Стандарттар спецификациясына» сәйкес келуі керек. Стандарттар спецификациясында анықталған жалпы талаптарды сақтау шартымен, схеманы бес пайызға дейін өзгертуге рұқсат етіледі.

СТАНДАРТТАРДЫҢ СИПАТТАМАСЫ

	1-9 бөлімдер	Салыстырмалы маңыздылық
1	Еңбекті ұйымдастыру және өзін-өзі ұйымдастыру Маман білуі және түсінуі керек: Трактордың және қосымша жабдықтардың құрылысы мен техникалық сипаттамасын, басқару жүйесін; * жанар-жағар май материалдарының маркаларымен тұтыну нормаларын; * іштен жану қозғалтқыштарының майлау, от алдыру, тұтандыру, салқындату және қоректендіру жүйелерін; * жолда жүру ережелерін, қозғалыс қауіпсіздігін; * қондырмаларды орнату және бөлшектеу тәсілдерін; * еңбек қорғау, өндірістік санитария және жеке бас гигиенасы, өрт қауіпсіздігі ережелерін; . Маман білуі керек:	11

	* қолданылатын жабдықтар мен құралдарды техникалық күту ережелерін ; * тіркемелер мен қондырғы құрылғылардың жұмыстарын, өнімділігін; * ақауларды анықтау және жою тәсілдерін; * орындалған жұмысқа құжаттар беру тәртібін; * жұмыс орнының қауіпсіз ұстауға қойылатын талаптарын; * авариялар кезіндегі төтенше жағдайлардың алдын алу шаралары мен тәртібін; * жұмысшыларды орындау кезінде қоршаған ортаны қорғау ережелерін; *жұмыс аймағын және тракторлар мен ауыл шаруашылығы машиналарын тиісті жағдайға қалпына келтіруге;	
2	Коммуникация және тұлғааралық қатынастар саласындағы құзыреттіліктер Маман білуі және түсінуі керек: * Өсімдік шауашылындағы механикаландырған жұмыстардың технологиясының негіздерін; * машина-трактор агрегаттарының түрлері және оларды пайдалану талаптарын; *топырақтың негізгі егіс алқабындағы өңдеу әдістерін; * ауыл шаруашылық машиналарының жұмыс істеу принципі, құрылысы техникалық және технологиялық реттеу; * минаралды органикалық тыңайтқыштарды енгізу және басқа өсімдіктерді егу технологиясы; Маман білуі керек: * өсімдіктерге қойылатын агротехникалық талаптарды; * егіс алдындағы топырақты дайындауды ; * ауылшаруашылығы дақылдарды егу және отырғызу; *қатар аралықтарды өңдеудің агротехникалық талаптарға сай отырғызу; * ауылшаруашылығы өнімдерді ору және жинау; * көкөніс дақылдарын жинау; * ауыл шаруашылығы өнімдерін жинағаннан кейін қайта өңдеу;	6
3	Тракторға соқаны білу Маман білуі және түсінуі керек: * машина-трактор агрегаттарының түрлері және оларды пайдалану; * машина-тракторлар агрегаттарының қозғалысының түрлері мен әдістері; * машина трактор агрегаттарын жинақтау; * минералды тыңайтқыштарды қолдану технологиясы; * агротехникалық талаптарға және қарқынды өндіріс технологияларына сәйкес егіс алдындағы топырақты дайындау технологиясы; * негізгі өңдеудің, тыңайтқыштың, егіс алдындағы топырақты дайындаудың, дақылдарды егу мен отырғызудың сапасын бақылау және бағалау;	27

	Маман білуі керек: * ауыл шаруашылығы машиналарын өнімділігіне тракторды жабдықтауды; * топырақтың құрамына байланысты агрегаттардың қозғалу түрлерін таңдауды; * минералды тыңайтқыштарды шашу және енгізуді;	
4	Агротехникалық талаптарға сәйкес ауылшаруашылығы жұмыстары Маман білуі және түсінуі керек: * тракторлардың аспалы механизміне үш нүктелі болуы керек; * трактордың аспалы механизміне соқаны орнатып тіркеу; * соқаның тірек доғалағын, реттеу венімен, агротехникалық талапқа сәйкес реттеу; * аспалы механизмнің кедергілерін тартып реттеу; * соқаны көтеріп, түсіру; * тракторды қозғарда, қаққышты қосу керек; * тракторды орнынан баяу қозғау; * жұмыс істеп тұрған тракторда жөндеу жұмыстарын жасауға қатаң тиым салынады; * жұмыс жасап тұрған тракторда реттеу, тарту және жөндеуге тиым салынады;	16
5	Трактормен ауылшаруашылығы машиналарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу Маман білуі және түсінуі керек: • нормативтік уақытта көрсетілген уақытпен техникалық қызмет көрсету; • анықталған ақауларын уақытында жөндеу; • маусымның техникалық қызметті уақытына өткізу; • ауылшаруашылық техникаларын қысқа және ұзақ мерзімдік сақтауға; • тракторды, комбайнды және ауылшаруашылық машинасын жуу және тазалау; • трактордың, комбайнның және ауылшаруашылық машинасына майлау және жанармай құю жұмыстарын орындау; • тракторды, комбайнды және шаруашылық машинасын реттеу операцияларын орындау; • қондырмаларды жұмысқа дайындау операцияларын орындау; • нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптарына сәйкес машиналарды сақтауға дайындау, орнату және қоймадан шығару бойынша жұмыстарды орындауға; • жанармай құю құралдарын пайдалану; • экологиялық және қауіпсіздік талаптарын сақтай отырып, көлік құралдарын жанар-жағармаймен және арнайы сұйықтармен толтыруға; • мұнай өнімдерін шығару құжаттамасын толтыру; • жанар-жағармайдың үнемді шығынын қамтамасыз ету;	40

	БАРЛЫҒЫ	100
--	---------	-----

БАЙЛАНЫСТЫ ҚҰЖАТТАР

Осы Техникалық сипаттамада тек маманға қатысты ақпарат бар болғандықтан, оны төмендегілермен бірге пайдалану керек:

- Демонстрациялық емтихан ережелері World Skills Kazakhstan
- WorldSkills Kazakhstan стандарттарының спецификациясы
- WorldSkills Kazakhstan бағалау стратегиясы
- Осы құжатта көрсетілген интернет ресурстары
- Қазақстан Республикасының еңбекті қорғау және қауіпсіздік ережелері

Демо емтихандарда қолдануға рұқсат етілген құжаттар болмаған жағдайда WSI құжаттары қолданылады.

WSK стандарттар спецификациясы

WSK ҚАТЫСТЫ ЖАЛПЫ ЕСКЕРТПЕЛЕР

WSK мүмкіндігінше салаларда World Skills International (WSI) халықаралық стандарттарының техникалық сипаттамаларын қолдануға тырысады. Егер күзiретiлiк дағдылары WorldSkills Kazakhstan демонстрациялық емтиханына ғана тән болса, онда ол WSI принциптерi мен негiздерiн пайдалана отырып, өзiнiң стандарттар спецификациясын (WSK) әзiрлейдi. Бұл құжатта "Стандарттар спецификациясы" сөздерiн пайдалану WSI және WSK стандарттарының, екеуiне де қатысты болады.

STANDARDS	RT	CRITERIA	TOTAL MARKS

					PER SECTION
		A	B	C	
		MTЗ-82.1 тракторын от алдырып, жүргізу	Цилиндрлер блогынан поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату.	Д-240 цилиндрлер басының клапанды механизмін бөлшектеу және құрастыру	
1	Еңбекті ұйымдастыру және өзін-өзі ұйымдастыру	5,00	3,00	3,00	11,00
2	Коммуникация және тұлғааралық қатынастар саласындағы құзыреттер	2,00	2,00	2,00	6,00
3	Электрлік және механикалық жүйелер, олардың Өзара әрекеттесуі	27,00			27,00
4	Тексеру және диагностика	16,00			16,00
5	Техникалық қызмет көрсету жөндеу және жаңғырту		15,00	25,00	40,00

TOTAL MARKS PER SECTION					
		50,00	20,00	30,00	100

БАҒАЛАУ ТӘСІЛІ МЕН ПРИНЦИПТЕРІ

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Демо емтихандардың ережелері WorldSkills Kazakhstan стандарттары бойынша бағалауға сәйкес келуге тиісті қағидаттар мен әдістерді белгілейді.

WorldSkills Kazakhstan стандарттары бойынша өткізілетін Демо емтиханның негізінде үздіксіз кәсіби дамуды және бақылауды тексеретін сараптамалық бағалау жатыр. Бағалау схемасы өлшенген коэффициенттер шеңберінде стандарттардың спецификациясына сәйкес келетін критерийлерді (өлшемдерді) қамтиды. Демо тапсырма емтихан алушылардың шеберлігін бағалау құралы болуымен қатар, техникалық стандарттарға сәйкес келуі керек. CIS жүйесі бағалауды уақтылы және дәл тіркеуге мүмкіндік береді және аналитикалық мүмкіндіктерді кеңейтеді.

Жалпы сипаттағы бағалау схемасы тапсырманың орындалу үдерісіне сәйкес келеді. Өзірленген тапсырмалар мен бағалау схемасы техникалық сипаттамаға және бағалау қағидаттарына сәйкес келуіне кепілдік берілуі тиіс.

4 БАҒАЛАУ СХЕМАСЫ

4.1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Бағалау схемасы демонстрациялық емтиханның негізгі құралы болып табылады, өйткені ол тексерілетін дағдыларды бағалауды стандарттармен байланыстырады. Ол стандарттар Спецификациясындағы критерийлердің маңыздылығына сәйкес әрбір бағаланатын аспектісі бойынша қойылған ұпайларды тағайындауға арналған.

2.1-бөлімде бағалау схемасы мен тапсырмалар стандарттар сипаттамасында көрсетілген маңыздылық коэффициенттеріне қаншалықты сәйкес келмейтіні көрсетілген.

Бағалау және тапсырма схемасын бас сарапшы мен бас сарапшының орынбасары бірлесіп әзірлейді және барлық құзыреттертіліктер сарапшыларына талқылауға беріледі. Бағалау мен тапсырмалардың егжей-тегжейлі және түпкілікті схемасын емтихан басталғанға дейін 2 күн бұрын барлық Сарапшылар алқасы мақұлдауы керек.

Демо емтихан басталғанға дейінгі қажеттіліктер:

- қатысушылар үшін бақылау тапсырмаларын басып шығару (әрқайсысына);
- сарапшылармен куәландырып, емтихан алаңында бағалау үшін өзекті критерийлері
- бар бағалау Ведомостарын басып шығарып ,CIS-ке импорттау;
- сарапшылар арасында рөлдерді бөлу;
- қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау бойынша сарапшылардың нұсқамасынан өту;
- жабдықтарды тексеріп, жұмысты бастауға дайындау;

Сонымен қатар, сарапшылар өздерінің тапсырмаларды бағалау схемаларын емтиханның соңғы кезеңіндегі сәтсіздіктерді болдырмау үшін және сайтқа жарияланбастан бұрын, алдын ала талқылап мақұлдайды. CIS мүмкіндіктерін толық пайдалану үшін осы аралық кезеңде CIS командасымен жұмыс істеу ұсынылады.

Кез келген жағдайда толық және бекітілген Бағалау схемасы CIS-ке, емтихан басталардан кемінде 2 күн бұрын, электрондық кестені немесе басқа бекітілген әдістерді қолдана отырып енгізілуі керек.

4.2 БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Бағалау схемасының негізіне,бағалау критерийлері (модульдер) жатады. Осы Критерийлердің тізімі емтихан тапсырмасымен келісілуі керек. Кейбір жағдайларда бағалау критерийлері стандарттар сипаттамасындағы бөлім тақырыптарына ұқсас болып, басқаларында мүлдем басқаша болуы мүмкін. Әдетте, стандарттар спецификациясының бөлімдерінің санына байланысты, үшін үш-тоғыз бағалау критерийі қолданылады. Тақырыптар сәйкес келе ме, жоқ па, бағалау схемасы стандарттар сипаттамасындағы маңыздылық коэффициенттерін көрсетеді.

Бағалау критерийлерін бас сарапшы мен оның орынбасары бірлесіп жасайды, олар тапсырманы бағалау үшін ең қолайлы деп санайтын критерийлерді анықтайды. Әрбір бағалау критерийі (модуль) (A-I) әрпімен анықталады.

CIS жүйесі құрастырған бағалаудың қорытындысында, бағалау критерийлерінің тізімі болады.

Әрбір критерийге берілген бағаларды CIS жүйесі есептейді. Ол осы бағалау критерийі шеңберінде бағалаудың әрбір аспектісіне берілген ұпайлардың жиынтығы болады.

4.3 ҚОСЫМША МӘЛІМЕТТЕР

Әрбір бағалау критерийі (модуль) стандарттар сипаттамасының бөлімдеріне сәйкес бір немесе бірнеше ішкі критерийлерге бөлінеді. Әрбір көмекші критерий бағалау тақырыбына айналады және белгіленеді (A1,2,3...-I1,2,3,).

Бағалаудың әр бөлімінде (Sub Criterion) белгіленген күн бар.

4.4 АСПЕКТІЛЕРІ

Аспект стандарттардың Спецификациясынан тұжырымдалады және емтихан алушы не істей алуы керек деген бөлімнің сипаттамасына баса назар аударылады.

Әрбір аспект егжей-тегжейлі бағаланатын және бағалаудың қалай жүргізілуі керектігі туралы түсініктемелер мен нұсқаулармен бірге, тиісті ұпайлармен белгіленетін бір көрсеткішті анықтайды. Аспектилер өлшеу немесе бағалау арқылы анықталады және тиісті бағалау түрінде көрсетіледі.

Бағалау схемасында әр аспекти егжей-тегжейлі сипатталып, оған бөлінген балл сомасын және стандарттар спецификация бөлімі сілтемесін есепке алғанда 2 ұпайдан аспауы керек.

Әрбір аспект үшін бөлінген ұпайлардың қосындысы стандарттар сипаттамасының бөлімі үшін көрсетілген ұпайлар ауқымында болуы керек. Бұл CIS жүйесіндегі ұпайларды бөлу кестесінде, бағалау схемасы C-2-мен қарастырылған кездегі форматта көрсетіледі.

4.5 БАҒАЛАУ РӘСІМІ

Ұпайларды өлшеуден басқа, сарапшылар кәсіби шешімдерді де қабылдайды. Әдетте бұл төрешілердің орындалған жұмыстың сапасына берген бағасы. Бағдар беру және шешім қабылдауға көмектесу үшін бағалау схемасы мен тапсырманы әзірлеу және нақтылау кезінде эталондар көрсеткіштерді әзірленіп, бекітілуі керек.

Төрешілік арқылы бағалау мынадай шкаланы пайдаланады:

- 0: кез келген дәрежеде салалық стандарттан төмен өнімділікті көрсетеді, оның ішінде әрекет студің болмауы

- 1: салалық стандарттағы өнімділік
- 2: белгілі бір дәрежеде салалық стандартқа сәйкес келетін және одан асатын өнімділік
- 3: Салалық стандарттармен салыстырғандағы тамаша немесе өте тамаша өнімділік.

4.6 ӨЛШЕНЕТІН БАҒА

Өлшенетін аспектілер рейтингтік схемада М әрпімен көрсетіледі. Өлшенетін аспектілер екі түрлі болады: бинарлық немесе дискретті. Бинарлық – яғни аспект орындалады немесе орындалмайды. Аспектінің басқаша түрі көрсетілмесе, тек максималды биіктік немесе нөл тағайындалады. Дискретті аспектілердің орындаудың ішінара шарттары бар. Ішінара бағалау нұсқасы қолданылған жағдайда, бұл аспектіде анық көрсетілуі керек.

4.7 БАҒАЛАУ РӘСІМІНЕ ШОЛУ

Өлшенетін және төрелік бағалау үшін, үш төрешіден тұратын алқа жасау керек.

Өлшенетін критерийлерді бағалау ережелері:

Критерийлері бағалау рәсімін, 3 (үш) сарапшыдан тұратын топ жасайды;

Бағалау процесі, бағалау бланкісіндегі ақпаратқа сәйкес, әрбір объективті аспектіні орындауды, не орындамауды, немесе жартылай орындауды айқындаудан тұруы тиіс;

өлшенетін критерийлерді бағалауда біркелкі болмысқа жол берілмейді, яғни ұпай жинау, нақты параметрлер мен ережелерді сақтауға байланысты болуы керек;

Төрешілер критерийлерін бағалау ережелері

төрешілердің бағалауы, өлшенетін критерийлерді бағалау рәсіміне дейін жүргізіліп, объективті баға олардың пікіріне әсер етпеуі керек; і

бағалауды 3 (үш) сарапшыдан тұратын топ жүргізеді;

бағалауды үш сарапшының әрқайсысы 4 баллдық жүйе бойынша бағалайды. Ол үшін 0-ден 3-ке дейінгі сандары бар карточкалар пайдаланылады;

бағалардағы айырмашылық 1ұпайдан аспауы керек. Айырмашылық 1 ұпайдан жоғары болған жағдайда Бас сарапшы төрешілік ету критерийлері бойынша, топқа қосымша түсініктемелер беріп, топ қайта дауыс беруі керек.

Жақсы балл қою тәжірибесі өлшенетін және төрешілік бағалау ұпайларын қамтиды. Өлшенген және бағаланған ұпайдың қорытынды пропорциялары стандарттармен, олардың күрделілігімен және тапсырманың сипатымен анықталады..

4.8 БАҒАЛАУ РӘСІМІН АЯҚТАУ СИПАТТАМАСЫ.

Бұл бөлім тек WSK стандарттары мен тапсырма ескеруілуі тиіс болғандықтан ғана ұсынымды болып табылады

Осы кезеңде ол орындалмауы мүмкін. Егер мұндай сипаттама әзірленсе, ол сарапшылардың дауыс беруі арқылы қайта қаралуы мүмкін.

Модуль	Критерий	Баға		
		Төрешілер (бар болса)	өлшенген	Жалпы
А	МТЗ-82.1 тракторын от алдырып, жүргізу		50,00	50,00
В	Цилиндрлер блогынан поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату.		20,00	20,00
С	Д-240 цилиндрлер басының клапанды механизмін бөлшектеу және құрастыру		30,00	30,00
Жалпы =			100	100

4.9 БАҒАЛАУ РӘСІМІ

Төрешілер тобының бағалау ережесі (қазылар алқасы)

бағалауды төрешілер рөлдерін бөлу рәсімі кезінде тағайындалған, сарапшылар тобы жүргізеді;

бағалауды емтихан тапсырушы модульді/тапсырманы орындағаннан кейін немесе «ТОҚТА» нүктесіне жеткенде ғана жүргізуге болады;

бағалау кезеңіне топтың барлық сарапшылары қатысуы керек;

осы топтың барлық сарапшылары, берген бағаларын өз қолдарын қою арқылы бекітеді;

тапсырмамен қарастырылмаған жағдай болмаса, қатысушының бағалауға қатысуға құқығы жоқ;

Бағалау схемалары құзыретті мамандармен, С-2 деңгейіне дейін қаралуына жатады.

Соңғы бағалау схемасы CIS-ға С-1-ден кешіктірілмей енгізілуі керек.

5 ТАПСЫРМА

5.1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

3 және 4 бөлімдер тапсырманы әзірлеуді реттейді. Бұл бөлімнің міндетті қосымша болып есептеледі.

Тапсырма жеке, топтық немесе дәйекті модульдер сериясы болсын, стандарттар сипаттамасының әрбір бөліміндегі дағдыларды бағалайды.

Тапсырманың мақсаты, бағалау схемасымен бірге стандарттар сипаттамасына сәйкес, толық және теңдестірілген бағалау мүмкіндігін қамтамасыз ету болып табылады. Сапаның маңызды көрсеткіші – тапсырма, бағалау схемасы және стандарттар арасындағы байланыс.

Тапсырма, тек практикалық жұмыстар шеңберінде қолдану арқылы, білім мен түсініктерді бағалауға мүмкіндік береді және теориялық білімді бөлек бағаламайды.

Бұл Техникалық сипаттамада тапсырманың Worldskills Kazakhstan стандарттарына сәйкестігін ескеруге қажетті, кез келген аспектілер ескерілген.

Демонстрациялық емтихан сұрақтары

МТЗ-82.1 тракторын от алдырып, жүргізу

- * Санитарлық-гигиеналық талаптар, қауіпсіздік және дайындық;
- * МТЗ-82.1 тракторын оталдырудағы қауіпсіздік шаралар;
- * МТЗ – 82.1 тракторын орнынан қозғаудағы қауіпсіздік шараларын орындау;
- * Жұмыс аяқталғанда МТЗ-82.1 тракторын толықтай тоқтатып, іштен жану қозғалтқышын сөндіру.

Цилиндрлер блогынан поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату.

- * Санитарлық-гигиеналық талаптар, қауіпсіздік және дайындық;
- * Поршеньдік топты цилиндрлер блогынан түсіру, диагностикалау және орнату бойынша жұмыстарды орындау.

* Жұмыс орнында тазалықты және тәртіпті қалпына келтіріп, жұмысты аяқтау.

Д-240 цилиндрлер басының клапанды механизмін бөлшектеу және құрастыру

- * Санитарлық-гигиеналық талаптар, қауіпсіздік және дайындық;
- * Д-240 цилиндр басының клапан механизмін бөлшектеу және құрастыру жұмыстарын орындау.
- * Жұмыс орнында тазалықты және тәртіпті қалпына келтіріп, жұмысты аяқтау.

Демо емтиханда тапсырманың модульдік түрі пайдаланылады:

- Модульдік тапсырма модульдерге бөлініп, олардың орындалуына қарай бағаланады;

ДЕМОНСТРАЦИЯЛЫҚ ЕМТИХАНЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Демо емтихан алаңының жұмысын мүмкіндігінше көрнекі түрде ұйымдастыру қажет.

Егер емтихан тапсырушың біреуі, жұмыс орнындағы кемшіліктерге байланысты модульдің бір немесе бірнеше элементтерін орындай алмаса, онда балл қою схемасын бұрмаламау мақсатында, осы элементтер үшін қарастырылған ұпайлар, барлық қатысушыларға беріледі.

Қандай да бір қондырғының ақауына байланысты, емтихан тапсырушы модульдің бір немесе бірнеше элементтерін аяқтауға мүмкіндігі болмаған жағдайда, осы элементтер үшін қарастырылған ұпайлар, барлық қатысушыларға беріледі.

Сарапшылар әр емтихан тапсырушыға, әрбір модуль бойынша объективті бағалау парағын толтырады.

ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ТАПСЫРМАЛАР

Тапсырма WSK үлгілері арқылы безендіріледі. Мәтіндік құжаттар үшін Word үлгілері, сызбалар үшін DWG үлгісі пайдаланылады.

ТАПСЫРМАЛАРДЫ/МОДУЛЬДЕРДІ КІМДЕР ӘЗІРЛЕЙДІ

Демо емтихан тапсырмаларын Бас сарапшы және оның орынбасары әзірлейді.

ТАПСЫРМАЛАР/МОДУЛЬДЕР ӘЗІРЛЕЙДІ ҚАЛАЙ ЖӘНЕ ҚАЙ ЖЕРДЕ ӘЗІРЛЕНЕДІ

Тапсырманы бас сарапшы, бас сарапшының орынбасары әзірлейді.

Бас сарапшы, тапсырманың Техникалық сипаттамаға сәйкес келуіне, тапсырманың орындалу мүмкіндігіне және баллдық бағалау схемасына жауапты.

Келесі кезеңде олар бірігіп, демонстрациялық емтихан жабдықтарының тізімін қамтитын инфрақұрылым парағын құрастырылады.

Бұл тізім, демонстрациялық емтихан басталғанға дейін кемінде екі ай бұрын ҚР ОӘО-на жіберілуі тиіс.

Демонстрациялық емтихан басталардан 2 ай бұрын тапсырма сайтта жариялануы керек және сарапшылар Бас сарапшының басшылығымен демо-тапсырмаға 30% шеңберінде енгізілуі ықтимал, өзгерістер тізімін дайындауды бастайды.

Барлық ұсынылған өзгерістер бағалау критерийлерімен бірге жүруі керек.

ДЕМОНСТРАЦИЯЛЫҚ ЕМТИХАН ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Тіркелген емтихан тапсырушылар үшін барлық ақпарат WorldSkills Kazakhstan ресми веб-ресурстарында қолжетімді.

Ақпарат мыналарды қамтиды:

Демо емтихан өткізу ережелері

- * Техникалық сипаттама
- * Емтихан тапсырмасы, егер жабық болса, тесттік нұсқасы
- * Инфрақұрылымдық парақ
- * Демо емтиханға қатысты басқа ақпарат

АҒЫМДАҒЫ НҰСҚАУЛЫҚ

Демонстрациялық емтихан кезінде дағдыны ағымдағы басқаруды Сайт менеджері, қазылар алқасының төрағасы, бас сарапшы және бас сарапшының орынбасары құрайды, олар құзыреттілікті басқару тобын құрады және жалпы басқаруына жауап береді.

АРНАЙЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Демонстрациялық емтиханда Қазақстан Республикасының еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелері қолданылады.

ШЫҒЫН МАТЕРИАЛДАРЫ МЕН ЖАБДЫҚТАР

8.1 ИНФРАҚҰРЫЛЫМҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР ТІЗІМІ

Инфрақұрылым парағында емтиханды ұйымдастырушы ұсынған барлық жабдықтар, Материалдар мен құралдар көрсетілуі керек.

Инфрақұрылымдық парақта демонстрациялық емтихан өткізу үшін сарапшыларға қандай және қанша құрал жабдықтар қажет екендігі көрсетілуі керек. Демонстрациялық емтиханды ұйымдастырушы қажетті жабдықтардың нақты санын, түрін, брендін және моделін көрсете отырып, инфрақұрылым тізімін біртіндеп жаңартады.

Әрбір демонстрациялық емтиханда сарапшылар келесі демо емтиханға дайындалу үшін инфрақұрылым парағын қарап, жаңартуы керек. Сарапшылар жұмыс орнының ауданына немесе жабдықтар тізбесіне керекті кез-келген өзгерістер туралы «Техникалық Комитеттің» төрағасына хабарлау керек.

МАТЕРИАЛДАР МЕН ЖАБДЫҚТАР, КӨРСЕТУ(ДЕМО) ЕМТИХАН АЙМАҚЫНДА ТҮЙІМ САЛЫНАДЫ

Пневматикалық құралдарды пайдалануға тыйым салынады. Электр құралдары (электр ашу кілтері, бұрағыштар және т.б.), егер оларды демонстрациялық емтиханды ұйымдастырушы ұсынса, рұқсат етіледі.

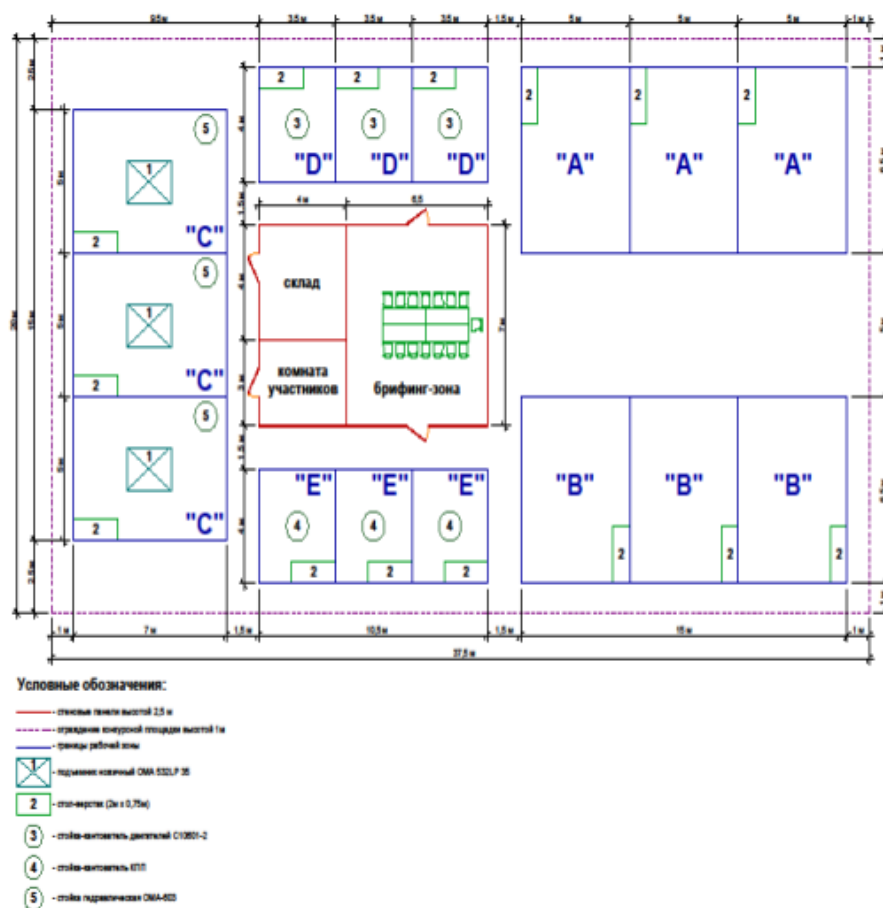
WORLD SKILLS KAZAKHSTAN СТАНДАРТЫНА СӘЙКЕС ДЕМОНСТРАЦИЯЛЫҚ ЕМТИХАН ОРЫНДАРЫН ӘЗІРЛЕУ ЖОСПАРЫ

Құзыреті: 07161600 «Ауыл шаруашылық механикаландыру»

Әзірленген күні: "" _____ 201_ ж.

Құрлыс аймағының жоспары:

07161600 «Ауыл шаруашылық механикаландыру» құзыреттілігі бойынша учаскені құру схемасы

Шеберхана схемасы: (суретті қараңыз)

Демонстрациялық емтиханға қатысушыларға еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулығы

1. Емтихан өтетін орын, орналасқан жері, құзыреті, тұрғылықты жеріне ауысу уақыты, учаскеге көліктің орналасуы, қатысушылар мен сарапшылардың тамақтану әдеттері, санитарлық-тұрмыстық қондырғылардың, ауыз судың, медициналық пункттің, алғашқы медициналық көмек аптекасының орналасқан жері туралы жалпы мәліметтер, бастапқы өрт сөндіру құралдары.
2. Емтихан тапсырмаларының басталу және аяқталу уақыты, сайтта бөгде адамдардың болуына тыйым салу.
3. Қатысушылар мен сарапшылардың еңбекті қорғау талаптарын бақылау.
4. Тапсырмаларды орындау кезіндегі зиянды және қауіпті факторлар және емтихан аумағында бөгде адамдардың болуына тыйым салу.
5. Еңбекті қорғауға қатысушылар мен сарапшылардың жалпы міндеттері, тапсырмаларды орындау кезіндегі және аумақтағы жалпы тәртіп ережелері..

6. Санитарлық және жеке бас гигиенасына қойылатын негізгі талаптар.
7. Жеке және ұжымдық қорғаныс құралдары, оларды пайдалану қажеттілігі.
8. Өзіңізді нашар сезінсеңіз немесе жарақат алсаңыз не істеу керек. Алғашқы көмек көрсету ережелері.(тәртібі)
9. Төтенше жағдай кезіндегі іс-әрекеттер, эвакуация схемасымен және өрт шығу жолдарымен танысу.

Оқушыларға еңбекті қорғау бойынша оқыту бағдарламасы

1.Еңбекті қорғаудың жалпы талаптары

16-18 жас аралығындағы қатысушыларға арналған

1.1. Тапсырманы орындау үшін Сарапшылардың тікелей басшылығымен немесе Сарапшымен бірге «Жеңіл автомобильдерді жөндеу және техникалық қызмет көрсету» құзыретіне қатысушыларға рұқсат етіледі:

- «Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау беру бағдарламасы» бойынша еңбекті қорғау бойынша нұсқаулықтан өткен;
- еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықпен танысу;
- құрал-жабдықта бірлескен жұмыс үшін құралды, құрылғыларды басқарудың қажетті дағдыларының болуы;
- денсаулығына байланысты тапсырмаларды орындауға қарсы көрсетілімдері жоқ.

17 жастан асқан қатысушыларға арналған

1.2. Тапсырмаларды орындау барысында және емтихан өткізілетін жердің аумағында және ғимараттарда болған кезде қатысушы мыналарды қатаң сақтауы керек:

- еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтар;
- қоршаулар мен техникалық бөлмелерге кіруге;
- жеке гигиенаны сақтау;
- арнайы белгіленген орындарда тамақтаныңыз;
- тапсырманы орындауға рұқсат етілген құралдар мен жабдықтарды өз бетінше пайдалануға;

1.4. Тапсырманы орындау кезінде қатысушыға келесі зиянды және (немесе) қауіпті факторлар әсер етуі мүмкін:

Физикалық:

- режущие и колющие предметы;кесетін және қадалаты заттар;
- повышенный шум;шудың(дыбыстың?) жоғарылауы;

- көтергіште жұмыс істегенде бастың жарақат алу қаупі;

Психологиялық:

- чрезмерное напряжение внимания; зейіннің шамадан тыс стрессі; (шамадан тыс көңіл бөлу)
- усиленная нагрузка на зрение; көру қабілетіне жүктеменің жоғарылауы; (көру қабілетіне шамадан тыс әсер ету)
- повышенная ответственность; жауапкершілікті арттыру;

1.5. Тапсырманы орындау кезінде қолданылатын жеке қорғаныс құралдары:

- обувь с жестким мыском; қатты саусақпен аяқ киім; (қатты тұйықты аяқ киім;)
- автомобиль жөндеушінің костюмі;
- жұмыс қолғаптары;
- құлаққаптар немесе құлақтығындар;
- қорғаныс көзілдірігі

1.6. Белгілеу үшін жұмыс орнында қолданылатын қауіпсіздік белгілері

бар қауіптер:

- F 04 Өрт сөндіргіш

- E 22 шығу белгісі

- E 23 Төтенше шығу белгісі

- ЕС 01 Алғашқы дәрігерлік көмек жинағы

- P 01 Темекі шегуге болмайды

1.7. Жазатайым оқиға болған жағдайда зардап шегуші немесе оқиғаның куәгері оқиға туралы дереу Сарапшыларға хабарлауы керек.

Сарапшылар бөлмесінде медициналық құралдармен жабдықталған аптечка бар, ол жарақат алған жағдайда алғашқы медициналық көмек көрсету, өзіне-өзі көмек көрсету үшін қолданылуы керек.

2. Жұмысты бастамас бұрын еңбекті қорғау талаптары

Тапсырманы бастамас бұрын қатысушылар келесі әрекеттерді орындауы керек:

2.1. Барлық қатысушылар қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтармен, өрт кезінде эвакуациялау жоспарларымен, санитарлық тораптардың, медициналық бөлмелердің, ауыз судың орналасуымен танысып, Құзыретінің Техникалық сипаттамасына сәйкес жұмыс орнын дайындауы қажет.

Арнайы киімді, аяқ киімді және басқа жеке қорғаныс құралдарын тексеріңіз. Жұмыс орындарын, құралдар мен жабдықтарды дайындауды орындау үшін қажетті қорғаныс құралдарын киіңіз.

Танысу кезеңінің соңында қатысушылар Ұйымдастыру комитеті анықтаған нысан бойынша жабдықта жұмыс істеуге арналған нұсқаулық парағына қол қою арқылы барлық процестермен танысқанын растайды.

2.2. Жұмыс кеңістігін дайындаңыз (Жұмыс орынын дайындау:)

Құралдардың, құрылғылардың қолжетімділігін және жұмысқа жарамдылығын тексеріңіз, бұл ретте:

- ☐ кілттерде жарықтар мен ойықтар болмауы керек, кілттердің жақтары параллель болуы және оралмауы керек;
- ☐ слесарлық балғалар мен ауыр балғалар аздап дөңес, қиғаш емес және соғылмаған, сызаттарсыз және жұмыстық беттері қатаюсыз, үшкір сыналармен сыналап, тұтқаларға мықтап бекітілген болуы керек;
- ☐ балғалар мен ауыр балғалардың тұтқалары тегіс беті болуы керек;
- ☐ соқпалы аспаптарда (қашаулар, айқастарды, тескіш, таңбалағыштар және т.б.) сызаттар, саңылаулар және жұмыс бетінің қатаюы болмауы керек. Қашаулардың ұзындығы кемінде 150 мм болуы керек;
- ☐ егеудың, қашаулардың және басқа құралдардың үшкір жұмыс істемейтін беті болмауы керек, оның үстіне металл сақинасы бар ағаш тұтқаға мықтап бекітілуі керек;
- ☐ электроприборы должен иметь исправную изоляцию токоведущих частей и надежное заземление.

2.3. Жұмыс орнындағы еденнің жағдайын тексеріңіз. Еден құрғақ және таза болуы керек. Егер еден дымқыл немесе тайғақ болса, оны сүртуді немесе үгінділер себуді талап етіңіз немесе мұны өзіңіз жасаңыз.

2.4. Шағын шамды қолданбас бұрын, шамның қорғаныс торы бар-жоғын, сым мен оқшаулағыш резеңке түтіктің жақсы күйде екенін тексеріңіз. Шағын шамдар 42 В-тан аспайтын кернеумен қосылуы керек.

Өз бетінше пайдалануға рұқсат етілмеген құралдар мен жабдықтарды тапсырмаларды орындау үшін уәкілетті сарапшы дайындайды, қатысушылар тікелей бақылауымен және Сарапшының қатысуымен дайындыққа мүмкіндігінше қатыса алады.

2.5. Емтихан күні тапсырма модульдерінің мазмұны мен тәртібін, сондай-ақ оларды орындаудың қауіпсіз әдістерін зерттеңіз.

Құралдар мен жабдықтардың жарамдылығын көзбен шолу арқылы тексеру..

Арнайы жұмыс киімдері мен аяқ киімдерін ретке келтіріңіз: жеңдерді бекітіңіз, киімді ішке кіргізіңіз және оларды барлық түймелермен бекітіңіз, бас киім киіңіз, қолғаптарды, көзілдірікті, құлақшаларды дайындаңыз.

2.6. Күн сайын, тапсырманы бастамас бұрын, жұмыс орнын дайындау процесінде:

- жұмыс орнын, жеке қорғаныс құралдарын тексеру және ретке келтіру;
- жарықтандырудың жеткілікті екеніне көз жеткізіңіз;
- құрал мен жабдықтың электр желісіне қосылғанын (көзбен) тексеріңіз.

2.7. Жұмысқа қажетті материалдарды, құрылғыларды дайындаңыз және оларды орындарына қойыңыз, жұмыс үстелінен артық нәрсені алып тастаңыз.

2.8. Құралдың немесе жабдықтың ақаулығы анықталса, қатысушыға тапсырманы бастауға тыйым салынады. Байқалған кемшіліктер мен ақаулар туралы дереу Сарапшыға хабарлаңыз және ақаулықтарды жоюға дейін тапсырманы бастамаңыз.3.Требования охраны труда во время выполнения задания

3.1. Тапсырмаларды орындау кезінде қатысушы құралдар мен жабдықтарды пайдалану кезінде қауіпсіздік талаптарын сақтауы керек:

3.2. Участке аумағында көлік құралдарына техникалық қызмет көрсету мен жөндеудің барлық түрлері тек осы мақсат үшін арнайы бөлінген орындарда (посттарда) жүзеге асырылады.

3.3. Машинаны ластан, қардан тазартып, жуғаннан кейін ғана техникалық қызмет көрсету мен жөндеуді бастаңыз.

3.4. Автокөлікті техникалық қызмет көрсету немесе жөндеу станциясына қойғаннан кейін оның тұрақ тежегішімен тежелгенін, тұтану өшірілгенін (дизельді қозғалтқышы бар автомобильде жанармаймен қамтамасыз етуді тоқтатылғанын), беріліс ауыстырып-қосқышын тексеру қажет. рычаг (контроллер) бейтарап күйге орнатылады, газ баллонды көліктердегі шығару және негізгі клапандар жабылғаны, арнайы тіреулер (башмак) кемінде екі дөңгелектердің астына орналастырылғаны. Көрсетілген қауіпсіздік шаралары сақталмаған жағдайда, оны өзіңіз жасаңыз.

3.5. Автокөлікті көтергішпен көтергеннен кейін көтергіштің өздігінен түсіруге қарсы тірекпен бекітіңіз.

3.6. Тексеру шұңқырынан, эстакадан немесе көтергіштен тыс жерде автомобильді жөндеу тек сырғымалы тақтайда жүргізілуі керек.

3.7. Автомобильге техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша барлық жұмыстар қозғалтқыш өшірілген күйде жүзеге асырылады, қозғалтқышты іске қосуды талап ететін жұмыстардақосылады. Мұндай жұмыстарарнайы посттарда жүргізілуі керек пайдаланылған газдарды алуды қамтамасыз етіп.

3.8. Қозғалтқышты іске қосар алдында беріліс ауысым тұтқасының (контроллер) бейтарап күйде екеніне және көліктің астында немесе қозғалтқыштың айналатын бөліктерінің жанында ешкімнің жоқтығына көз жеткізіңіз. Машинаны төменнен тексеру қозғалтқыш жұмыс істемей тұрғанда ғана жүргізіледі.

3.9. Кардан білігін бұрмас бұрын тұтану өшірілгенін, ал дизельді қозғалтқыш үшін жанармайдың жоқтығын тексеріңіз. Беріліс ауыстыру тұтқасын бейтарап күйге қойып, тұрақ тежегішін босатыңыз. Қажетті жұмыстарды орындағаннан кейін тұрақ тежегішін қайтадан басыңыз. Кардан білігін тек арнайы құралдың көмегімен бұраңыз.

3.10. Үлкен физикалық күш салуды қажет ететін бөлшектеу, құрастыру және басқа бекіту операциялары кезінде тартқыштар(съемник) қолданылады.

3.11. Салмағы 20 кг және одан жоғары (әйелдер үшін 10 кг) құрамдас бөліктер мен тораптарды алып тастау және орнату үшін арнайы құрылғылармен (тартпалармен), механикаландырудың басқа қосалқы құралдарымен жабдықталған көтеру механизмдерін пайдаланыңыз.

3.12. Қоректендіру, салқындату және майлау жүйелерімен байланысты агрегаттар мен тораптарды алып тастамас бұрын, сұйықтықтың ағуы мүмкін болса, алдымен олардан жанармайды, майды немесе салқындатқышты арнайы ыдысқа төгіп тастаңыз.

3.13. Төгілген майды немесе отынды құммен немесе үгінділермен тазалаңыз, оны пайдаланғаннан кейін сыртқа қақпағы бар металл жәшіктерге салу керек.

3.14. Жұмыс кезінде құралды оған жетудің қажеті болмайтындай етіп орналастырыңыз.

3.15. Кілттің өлшемін дұрыс таңдап, сақиналы және трубкалы кілттерін, ал жету қиын жерлерде - ысырма немесе топсалы басы бар кілттерді қолданыңыз.

3.16. Кілтті гайкаға дұрыс орыналастырып, гайканы серпе тартпау керек.

3.17. Қашаумен немесе басқа кескіш құралмен жұмыс істегенде, көзіңізді металл бөлшектерінен қорғау үшін көзілдірікті пайдаланыңыз, сондай-ақ қолыңызды қорғау үшін қашауға қорғаныс шайбасын қойыңыз.

3.18. Тек арнайы құралдардың көмегімен тығыз орыналасқан саусақты, төлкелерді, мойынтіректерді шығарамыз.

3.19. Автокөліктен алынған бөлшектер мен тораптарды арнайы тұрақты тіректерге қойыңыз, ал ұзын бөліктерді тек көлденеңінен қойыңыз.

3.20. Конустық бағытағыштың саңылаулардың туралануын тексеріңіз.

3.21. Электр құралын желіге тек жұмыс істейтін штепсельдік қосқыш арқылы қосыңыз.

3.22. Электр қуаты өшіп қалған немесе жұмыс істемей қалған жағдайда электр құралын желіден ажыратыңыз.

3.23. Жұмыс үстелінен, жабдыктан немесе бөлшектерден шаң мен жоңқаларды щеткамен немесе металл ілмекпен тазалаңыз.

3.24. Қолданылған тазалағыш материалды осы мақсат үшін арнайы орнатылған металл қораптарға салып, қақпақпен жабыңыз.

4. Төтенше жағдайларда еңбекті қорғау талаптары

4.1. Ток көзіне қосылған электр құрылғыларының жұмысында ақау (қызудың жоғарылауы, ұшқынның шығуы, жану иісі, түтіннің шығуы және т.б.) анықталса, қатысушы оқиға туралы дереу Сарапшыларға хабарлауы керек. Конкурстық тапсырманы орындау ақау жойылғаннан кейін ғана жалғастырылуы керек.

4.2. Қатысушы өзін нашар сезінген немесе жарақат алған жағдайда сарапшыға хабарлаңыз.

4.3. Қатысушыны электр тогы соғып қалса, дереу ток көзін өшіріңіз, зардап шегушіге алғашқы медициналық көмек көрсетіңіз (өзіне-өзі көмек көрсету), Сарапшы хабарлаңыз, қажет болған жағдайда дәрігермен кеңесіңіз.

4.4. Жазатайым оқиға немесе кенеттен ауырған жағдайда, ең алдымен электр жабдығын өшіріп, оқиға туралы Сарапшыларға хабарлау керек, олар зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету шараларын қабылдауы керек, егер керек болса, жедел жәрдем шақырады. қажет болса, зардап шеккендерді жақын жердегі медициналық мекемеге жіберіңіз.

4.5. Өрт болған жағдайда дереу бас сарапшы мен сарапшыларға хабарлау қажет. Оқиғанан әрі қарай дамуы кезінде бас сарапшының немесе оны алмастыратын сарапшының нұсқауларын басшылыққа алу керек. Қорқыныш пен дүрбелең күйін жоюға күш салыңыз. Егер учаскеде өрт көзі табылса, жеке қауіпсіздік шараларын міндетті түрде сақтай отырып, «өрттің тұтау орталығындағы» жалынды кез келген жолмен сөндіруге тырысу керек. Егер киім өртенсе, оны тастап көріңіз. Бұл сәтсіз болса, еденге құлап, домалап, жалынды өшіріңіз; жанып жатқан киімді тығыз шүберекпен жабу керек, үстіне су құйыңыз, жүгіруге тыйым салынады - жүгіру тек күйдірудің қарқындылығын арттырады. Жанып жатқан бөлмеде жалын жақындағанша күтпеу керек. Адамдар үшін негізгі өрт қаупі - түтін. Тұншығу белгілері пайда болса, еденге жатып, мүмкіндігінше тезірек авариялық шығуға қарай жүгіріңіз.

4.6. Егер сіз жарылғыш немесе күдікті затты тапсаңыз, оған жақындамаңыз, жақын маңдағы мамандарға немесе қызмет көрсету қызметкерлеріне ықтимал қауіп туралы ескертіңіз. Жарылыс болған жағдайда жағдайды сабырлы түрде түсіндіру, мамандардың нұсқауын орындау, эвакуация қажет болса, құжаттар мен қажетті заттарды өзіңізбен бірге алып жүру, қозғалу кезінде абай болу, зақымдалған құрылыстарға, ашық электр сымдарына қол тигізбеу қажет. Қираған немесе зақымдалған бөлмеде ашық отты (сіріңке, оттық және т.б.) қолдануға болмайды.

5. Жұмыстың соңында еңбекті қорғау талаптары. Жұмысты аяқтағаннан кейін әрбір қатысушы:

5.1. Жұмыс орынын ретке келтіріңіз.

5.2. Жеке қорғаныс құралдарын арнайы сақтау орнына алып тастаңыз.

5.3. Құрал мен жабдықты электр желісінен ажыратыңыз.

5.4. Құралды сақтау үшін арнайы жасалған жерге алып тастаңыз.

5.5. Тапсырмаларды орындау кезінде анықталған жабдықтар мен құралдардың жұмысындағы ақаулар мен ақаулар және тапсырманың қауіпсіздігіне әсер ететін басқа да факторлар туралы сарапшыға хабарлау

Сарапшыға арналған еңбекті қорғау нұсқаулығы

1. Еңбекті қорғаудың жалпы талаптары

1.1. Сарапшы ретінде жұмыс істеу құзыреттері «Жеңіл автомобильдерді жөндеу және техникалық қызмет көрсету» арнайы дайындықтан өткен және денсаулығына байланысты қарсы көрсетілімдері жоқ мамандар жіберіледі.

1.2. Қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтарды өткізуге жауапты арнайы өкілеттігі бар сарапшы, «Еңбекті қорғау талаптары бойынша білімін тексеру туралы» жарамды сертификаты болуы керек.

1.3. Тапсырмалардың орындалуын бақылау және жұмыс орында болып Сарапшы мыналарды қатаң сақтауы керек:

- еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтар;

- өрт қауіпсіздігі ережелерін, бастапқы өрт сөндіру құралдарының орналасқан жерін және эвакуациялау жоспарларын білу;

- тапсырманы кестесі мен орындау кестесі, белгіленген еңбек және демалыс режимдері.

1.4. Дербес компьютерде және көшіру машиналарында жұмыс істеген кезде Сарапшыға келесі зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлар әсер етуі мүмкін:

- электр тоғы;

- қозғалатын қағаздың жұмыс механизмдерімен үйкелісі, сондай-ақ құрылғылардың сапасыз жерге тұйықталуы нәтижесінде түзілетін статикалық электр энергиясы;

- оргтехниканың конструкциясына байланысты шу;

- оргтехниканы пайдалану кезінде бөлінетін химиялық заттар;

- ЖК-мен жұмыс істегенде көзге әсер етуі.

Қатысушылардың тапсырманы орындауын бақылау кезінде Сарапшыға келесі зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлар әсер етуі мүмкін:

Физикалық:

- кесетін және қадалаты заттар;
- ультракүлгін және инфрақызыл сәулелену;
- шаң;
- жылу әсерінің күйіктер.

Химиялық:

- этилді бензин.

Психологиялық:

- зейіннің шамадан тыс әсері, көздің шаршауының жоғарылауы
- өз функцияларын орындаудағы жауапкершілік.

1.5. Применяемые во время выполнения конкурсного задания средства индивидуальной защиты:

- халат;
- қорғаныс көзілдірігі;
- қолғап;
- арнайы аяқ киім;
- құлақ тығындары.

1.6. Қатысушылардың жұмыс орындарында қауіпті жағдайларды көрсету үшін қолданылатын қауіпсіздік белгілері:

- W 19 Газ баллон
- F 04 Өрт сөндіргіш
- Қысылған ауа

1.7. Жазатайым оқиға болған жағдайда жәбірленуші немесе оқиғаның куәгері болған оқиға туралы бас сарапшыға дереу хабарлауға міндетті.«Автомобильдерді жөндеу және техникалық қызмет көрсету» кәсіпорнының сарапшылары үй-жайларында медициналық бұйымдармен жабдықталған аптечка бар, ол жарақат алған жағдайда алғашқы медициналық көмек көрсету, өзіне-өзі көмек көрсету үшін қолданылуы тиіс. Сарапшының жазатайым оқиғасы немесе науқастануы жағдайында бас сарапшыға дереу хабарланады.

2.Жұмысты бастамас бұрын еңбек қауіпсіздігі талаптары

Жұмысты бастамас бұрын сарапшылар келесі әрекеттерді орындауы керек:

2.1. С-1 күні еңбекті қорғауға жауапты арнайы өкілеттіктері бар сарапшы «Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша оқыту бағдарламасы» бойынша өткізуге, сарапшылар мен қатысушыларды қауіпсіздік нұсқауларымен, өрт сөндіру жоспарларымен, орындармен таныстыруға міндетті. санитарлық-тұрмыстық үй-жайларды, медициналық бөлмелерді, ауыз суды, қатысушылардың жұмыс орындарының техникалық сипаттамасына сәйкес дайындығын бақылауды Құзыретінің арнайы киімін, аяқ киімін және басқа да жеке қорғану құралдарын тексеру. Қатысушылардың жұмыс орындарын, құрал-саймандар мен жабдықтарды дайындауды және бақылауды жүзеге асыру үшін қажетті қорғаныс құралдарын киіңіз.

2.2. Қатысушылар тапсырманы орындауды бастамас бұрын арнайы өкілеттігі бар Сарапшы еңбекті қорғау бойынша нұсқаулар өткізуге уәкілетті.

2.3. Аймақта және ғимрата жұмысты бастамас бұрын Сарапшыға қажет:

- сарапшылар мен қатысушылардың жұмыс орындарын тексеру;
- сарапшының жұмыс орнын ретке келтіруге;
- жабдықтың ток көзіне дұрыс қосылуын тексеру;
- қажетті жеке қорғаныс құралдарын кию;

2.5. Жұмысқа қажетті материалдарды, құрылғыларды дайындаңыз және оларды орындарына қойыңыз, жұмыс үстелінен артық нәрсені алып тастаңыз.

2.6. Жабдықтың ақауы анықталған жағдайда сарапшыға жұмысқа кірісуге тыйым салынады. Байқалған кемшіліктер мен ақаулар туралы техникалық сарапшыға дереу хабарлаңыз және ақаулықтарды жоймайынша жұмысқа кіріспеңіз.

3. Жұмыс кезіндегі еңбек қауіпсіздігі талаптары

3.1. Бейнемониторлардың экрандарындағы кескін тұрақты, анық және өте айқын болуы керек, жыпылықтайтын таңбалар мен фон болмауы керек, экрандарда шамдардың, терезелердің және айналадағы заттардың шағылыстары мен шағылыстары болмауы керек.

3.2. Күндізгі уақытта дербес компьютермен және басқа оргтехникамен тікелей жұмыс істеудің жалпы уақыты 6 сағаттан аспауы керек. Реттелетін үзіліссіз дербес компьютермен және басқа да ұйымдастыру техникасымен үздіксіз жұмыс істеу ұзақтығы 2 сағаттан аспауы керек. Әр жұмыс сағатынан кейін 15 минуттық реттелген үзіліс жасау керек.

3.3. Электр тогының соғуын болдырмау үшін:

- дербес компьютердің және басқа кеңсе жабдығының артқы панелін түртіңіз, токқа қосулы болғанын бақылаңыз;
- монитордың бетіне, пернетақтаның жұмыс бетіне, дискілерге, принтерлерге және басқа құрылғыларға ылғалдың түсуін қамтамасыз ету;
- жабдықты өз бетінше ашу және жөндеу;

- перифериялық құрылғылардың интерфейстік кабельдерінің қосқыштары

Ток көзіне қосулы;

- құрылғылардың үстіңгі панельдерін қағаздармен және бөгде заттармен толтыру;

- жүйелік блоктың (процессордың), монитордың, пернетақтаның жұмыс бетінің, дискілердің, принтерлердің және басқа құрылғылардың бетіне ылғалдың түсуін қамтамасыз ету;

3.4. Қатысушылар тапсырма модульдерін орындаған кезде Сарапшы мұқият болуы, қажетсіз бөгде әңгімелер мен әрекеттерге алаңдамауы, басқа Сарапшылар мен қатысушылардың назарын аудармауы керек.

3.5. Сарапшы кеңсе техникасымен жұмыс істеу кезінде:

- жабдық тақтасында көрсетілген белгілерге назар аударыңыз, оларды назардан тыс қалдырмаңыз;

- құрылғыға мықтап бекітілген қақпақтарды және панельдерді алмаңыз. Құрылғылардың кейбір құрамдас бөліктері электр тогының соғуына немесе соқырлыққа әкелуі мүмкін жоғары кернеуді немесе лазерлік сәулеленуді пайдаланады;

- құрылғыларды дымқыл қолмен қосуға/өшіруге болмайды;

- құрылғыға суы бар ыдыстарды және металл заттарды қоймаңыз;

- егер ол қызып кетсе, түтін шыға бастаса, бөгде иіс немесе дыбыс шықса, құрылғыны пайдаланбаңыз;

- құрылғы құлаған немесе корпусы зақымдалған болса, оны пайдаланбаңыз;

- кептелген парактарды құрылғыны желіден ажыратқаннан кейін ғана алуға болады;

- желіге қосылған құрылғыларды жылжытуға тыйым салынады;

- картриджерді, қағазды ауыстыру бойынша барлық жұмыстарды машинаны электр желісінен ажыратқаннан кейін ғана жасауға болады;

- түпнұсқа ұстағыштың шынысына сүйенуге, оған түпнұсқадан басқа заттарды қоюға тыйым салынады;

- шыны жарылған аппаратта жұмыс істеуге тыйым салынады;

- картриджерді, жинақтарды және т.б. әр тазалаудан кейін міндетті түрде қолды жылы сумен және сабынмен жуыңыз;

- төгілген тонер, баспа материалын шаңсорғышпен немесе дымқыл шүберекпен дереу алып тастаңыз.

3.6. Дербес компьютерді және оргтехниканы қосу және өшіру пайдалану нұсқауларының талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы керек.

3.7. Тыйым салынған:

- белгісіз пароль жүйелерін орнату және дискіні дербес қайта пішімдеу;
- кез келген байланыс құралдарын алып жүру;
- тапсырмада қарастырылғаннан басқа кез келген құжаттаманы пайдалануға.

3.8. Жабдықтың дұрыс жұмыс істемеуі жағдайында жұмысты тоқтатып, техникалық сарапшыға, ал ол болмаған жағдайда бас сарапшының орынбасарына хабарлаңыз.

3.9. Сарапшы аймақта болған кезде :

- қажетті жеке қорғаныс құралдарын кию;
- аймақта баяу жылжытыңыз, аяқ астына қарап, кенет қозғалыстар жасамаңыз.

4. Төтенше жағдайларда еңбекті қорғау талаптары

4.1. Кернеу астында электр құрылғыларының жұмысында ақау (қызудың жоғарылауы, ұшқынның шығуы, жану иісі, түтін және т.б.) анықталса, Сарапшы электр қуатын дереу өшіріп, ақауларды жою шараларын қабылдауы, сондай-ақ бұл оқиға туралы техникалық сарапшыға хабарлауы керек. Ақауды жойғаннан кейін ғана конкурстық тапсырманы орындауды жалғастырылуы керек.

4.2. Көру ыңғайсыздығы және басқа да қолайсыз субъективті сезімдер туындаған жағдайда дербес компьютермен және басқа ұйымдастыру техникасымен жұмыс істеу уақытын шектеу, демалыс үшін үзілістердің ұзақтығын түзету немесе қызметті дербес компьютерді және басқа оргтехникасын пайдаланумен байланысты емес басқасына ауыстыру қажет.

4.3. Электр тогымен зақымданған жағдайда электр желісін дереу ажырату, зардап шегушіге алғашқы көмек (өздігінен көмек) көрсету, Бас сарапшыға хабарлау, қажет болған жағдайда дәрігерге жүгіну.

4.4. Өрт болған жағдайда дереу бас сарапшыға хабарлау қажет. Оқиғалардың кейінгі дамуы кезінде бас сарапшының немесе оны алмастыратын лауазымды тұлғаның нұсқауларын басшылыққа алу керек. Қорқыныш пен дүрбелең күйін жоюға күш салыңыз.

Алаңда өртену ошағы анықталған жағдайда кез келген ықтимал тәсілмен жеке қауіпсіздік шараларын міндетті түрде сақтай отырып, «өрттің тұтау орталығындағы» жалынды сөндіруге тырысу. Киім жанған кезде оны тастауға тырысу керек. Егер мұны істеу мүмкін болмаса, еденге құлап, домалап, жалынды қағу; жанып жатқан киімді тығыз матамен жабу, су құю қажет, жүгіруге тыйым салынады - бұл жану қарқындылығын күшейтеді. Жанып кеткен үй-жайда жалын жақындағанға дейін күтуге болмайды. Өрттің адам үшін негізгі қаупі - түтін. Тұншығу белгілері туындаған кезде еденге жатып, эвакуациялық шығу жағына қарай мүмкіндігінше тезірек еңбектеу керек.

4.6. Егер жарылғыш немесе күдікті зат табылса, оған жақындамаңыз, жақын маңдағы жауапты адамдарға ықтимал қауіп туралы ескертіңіз. Жарылыс болған жағдайда жағдайды сабырлы түрде түсіндіріп, лауазымды тұлғалардың нұсқауы бойынша әрекет ету керек, егер эвакуация қажет болса, қатысушыларды және басқа мамандар мен учаскелерді

эвакуациялау, сол құжаттар мен қажетті заттарды өзіңізбен бірге алып жүру, қозғалу кезінде абай болу, зақымдалған құрылымдарға, ашық электр сымдарына тимеңіз. Қираған немесе зақымдалған бөлмеде ашық отты (сіріңке, оттық және т.б.) қолдануға болмайды.

**WORLD SKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН ТАПСЫРМА
07161600 «АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫН МЕХАНИКАЛАНДЫРУ»
МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
БІЛІКТІЛІГІ: 3W07161603 - АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ
ӨНДІРІСІНІҢ ТРАКТОРИСТ МАШИНИСІ
ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ**

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
А Модулі бойынша тапсырманың сипаттамасы	4
В Модулі бойынша тапсырманың сипаттамасы	5
С Модулі бойынша тапсырманың сипаттамасы	6
Емтихан алушыларға арналған нұсқаулық	7
Емтихан алушыларды бағалау схемасы	8
Өткізу жоспары	9-10

КІРІСПЕ

Бұл тапсырма емтихан тапсырушыларға 07161600 «Ауыл шаруашылығын механикаландыру» құзыреттілігі бойынша дағдыларын көрсетуге мүмкіндік беретін бір жалпы тапсырманың/ тәуелсіз модульдерінен тұрады.

Модульдерді орындау барысында білім мен дағдының келесі салаларын тексеруге болады

- МТЗ-82.1 тракторын от алдырып, берілген жұмыстарды орындау.
- Электрмен жабдықтау бөліктерін бөлшектеу және құрастыру
- Іштен жанатын қозғалтқыштың иінді- шатунды механизмінің, жекелеген бөліктерін бөлшектеу және құрастыру
- Іштен жанатын қозғалтқыштың газ тарату механизмінің, жекелеген бөліктерін бөлшектеу және құрастыру

Тапсырманың ретімен орындалатын бірнеше модульдері бар. Бағалау модульдер жұмысына қатысты да, жұмысты орындау процесіне қатысты да жүргізіледі. Егер емтихан алушы қауіпсіздік талаптарын орындамаса, өзіне немесе басқаларға қауіп төндірсе, ол демонстрациялық емтиханнан шығарылуы мүмкін.

Демонстрациялық емтихан сұрақтары

"А" модулі - МТЗ-82.1 тракторын от алдырып, жүргізу

Бұл модульде емтихан тапсырушы МТЗ-82.1 тракторын от алдырып жүргізуді білуі тиіс. Сонымен қоса МТЗ-82.1 тракторына тіркелген соқамен жер жырту жұмыстарын орындау тиісті. Бұл модульді орындау үшін емтихан тапсырмаларға 1 сағат уақыт беріледі.

Қажетті талаптар:

- * Санитарлық-гигиеналық талаптар, қауіпсіздік және дайындық;
- * МТЗ-82.1 тракторын оталдырудағы қауіпсіздік шаралар;
- * МТЗ – 82.1 тракторын орнынан қозғаудағы қауіпсіздік шараларын орындау;
- * Жұмыс аяқталғанда МТЗ-82.1 тракторын толықтай тоқтатып, іштен жану қозғалтқышын сөндіру.

"В" Модулі - Цилиндрлер блогынан поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату

Бұл модульде емтихан алушылар поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату жұмыстарын орындауы керек.

Жұмыс аяқталғаннан кейін қозғалтқыш тұрақты жұмыс істеуі керек. Бұл модульді орындау үшін емтихан тапсырушыларға 1 сағат 30 минут уақыт беріледі

Қажетті талаптар:

- * Санитарлық-гигиеналық талаптар, қауіпсіздік және дайындық;
- * Поршеньдік топты цилиндрлер блогынан түсіру, диагностикалау және орнату бойынша жұмыстарды орындау
- * Жұмыс орнында тазалықты және тәртіпті қалпына келтіріп, жұмысты аяқтау.

"С" модулі – Д-240 цилиндрлер басының клапанды механизмін бөлшектеу және құрастыру

Бұл модульде емтихан алушылар Д-240 цилиндр басының клапан механизмін бөлшектеу және құрастыру жұмыстарын орындауы керек. Жұмыстарды орындағаннан кейін клапанды механизм бөгде шу мен тарсылдарсыз жұмыс істеуі тиіс. Бұл модульді орындау үшін емтихан тапсырушыларға 1 сағат 30 мин беріледі.

Қажетті талаптар:

- * Санитарлық-гигиеналық талаптар, қауіпсіздік және дайындық;
- * Д-240 цилиндр басының клапан механизмін бөлшектеу және құрастыру жұмыстарын орындау
- * Жұмыс орнында тазалықты және тәртіпті қалпына келтіріп, жұмысты аяқтау.

р/к №	Модуль/ критерий атауы	Максималды балл	Орындауға берілетін уақыт
1	Module A.	50,00	1 сағат
2	Модуль В	20,00	1 сағат 30 мин
3	Модуль С	30,00	1 сағат 30 мин

ЕМТИХАН ТАПСЫРУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН НҰСҚАУЛЫҚТАР

Мұнда осы жобаны орындау кезінде емтихан тапсырушыларға ұсынылатын нұсқаулықтар болуы тиіс. Нұсқаулықтар емтиханға дайындық кезеңінде қосылуы және жақсартылуы мүмкін.

ЖАБДЫҚТАР, АППАРАТТАР, ҚҰРАЛДАР ЖӘНЕ ТАЛАП ЕТІЛЕТІН МАТЕРИАЛДАР

Емтиханының барлық тапсырмаларын емтихан тапсырушы инфрақұрылымдық парақта * көрсетілген жабдықтар мен материалдар арқылы орындауы мүмкін деп күтілуде

Егер инфрақұрылымдық парақта көрсетілмеген қандай да бір жабдық немесе материал қажет болса, ол осы жерде көрсетілуі тиіс (төменде келтірілген кестеде - бағандардың тақырыптары әртүрлі құзыреттер үшін ерекшеленуі мүмкін).

* (Анықтама: Инфрақұрылымдық парақ - бұл талап етілетін модульдер бойынша емтихан алушылардың жұмыс орындарын қамтамасыз ету үшін қолданылатын жабдықтар, механизмдер, қондырғылар және материалдар)

АЛАҢДА ТЫЙЫМ САЛЫНҒАН МАТЕРИАЛДАР, ЖАБДЫҚТАР ЖӘНЕ ҚҰРАЛДАР

1. IT технологияларды пайдалану - жеке ноутбуктер, планшеттер мен ұялы құрылғылар, телефондар.

- емтихан тапсырушыларға, сарапшыларға алаңға жеке ноутбуктер, планшеттер немесе ұялы телефондар әкелуге тыйым салынады.

2. IT технологияларды пайдалану - фото және бейне түсірілімге арналған жеке құрылғылар

- емтихан тапсырушыларға, сарапшыларға емтихан аяқталғаннан кейін фотосуреттер мен бейне түсірілім жеке құрылғыларын пайдалануға рұқсат етіледі.

3. Емтихан алушыларға үлгілерді, көрнекі құралдарды және басқа да ұқсас заттарды әкелуге және пайдалануға рұқсат етілмейді

4. Сызбалар, жазбалар.

Емтихан алушыларға, сарапшыларға алаңға сызбалар немесе дайындалған ақпаратты әкелуге рұқсат етілмейді.

БАҒАЛАУ СХЕМАСЫ

Әрбір сынақ жобасы Техникалық сипаттамада келтірілген бағалау критерийлеріне сәйкес келетін тиісті бағалау схемасымен бірге жүруі керек. Осы Критерийлердің әрқайсысы үшін бағаланатын аспектілердің егжей-тегжейлі тізімі анықталуы керек (бұл демонстрациялық емтиханға дайындық кезеңінде талқыланатын және жетілдірілетін ұсыныс жобасы болады).

Модуль	Критерий	Бағалау
--------	----------	---------

		Төрешілер (егер бар болса)	Өлшенетін	Жалпы
A	MT3-82.1 торақторын от алдырып, жүргізу		50,00	50,00
B	Цилиндрлер блогынан поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату		20,00	20,00
C	Д-240 цилиндрлер басының клапанды механизмін бөлшектеу және құрастыру		30,00	30,00
Жалпы =			100	100

**WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша демонстрациялық емтихан өткізу
жоспары**

Қатысушылар мен сарапшылардың жұмыс жоспары C-1 күні

Күн	Уақыты	Белсенділік кезеңі
C-1	09.00- 13.00	Студенттердің жұмыс орындарымен танысуы
		Студенттердің жұмыс орындарымен танысуы
		Студенттерді кестемен таныстыру
		Қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықпен таныстыру
		Объективтілік парағына қол қою (бас сарапшы,

		бас сарапшының орынбасары, сарапшылар)
		Студенттерді жұмыс орындарына бөлу
	13.00	Түскі үзіліс
	14.00-20.00	Жұмыс орындарын дайындау
		Емтихан
		Жұмыс орындарын дайындау
		Жұмыс орындарын дайындау (сарапшылар)

*Егер емтиханға қатысушылардың жұмысы екі ауысымда өтсе, екінші ауысымға кесте 1 сағаттық түскі үзілісті қоса алғанда, ұқсастық бойынша жасалады.

Демонстрациялық емтиханды өткізу жоспарын, демонстрациялық емтиханды өткізу алаңының бас сарапшысы демонстрациялық емтиханды өткізу алаңында бөлінген уақытқа, қатысушылар мен жұмыс орындарының санына қарай түзетеді.

MSH 07161600- Ауыл шаруашылығын механикаландыру

WorldSkills Standards Specification

Section	WSSS Marks	WSSS Marks	Aspect Marks	Variation
1	Еңбекті ұйымдастыру және өзін-өзі ұйымдастыру	10,00	4,00	6,00
2	Коммуникация және тұлғааралық қатынастар саласындағы құзыреттіліктер	7,00	0,00	7,00
3	Тракторға соқаны білу	27,00	27,00	0,00
4	Агротехникалық талаптарға сәйкес ауылшаруашылығы жұмыстары	16,00	16,00	0,00
5	Трактормен ауылшаруашылығы машиналарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу	40,00	0,00	40,00
		Total Variation		53,00

Criteria

ID	Name	Mark
----	------	------

		Any	M	Қозғалтқыштың салқындату сұйығын, қартердегі май деңгейін тексеру.		Май деңгейі max және min белгілерінің арасында болуы тиіс. Салқындату радиаторының жоғарғы бағындағы қақпақтан төмен болуы керек. Процесті орындамағаны үшін 2,00 балл алынады	Yes/no	4		2,00
		Any	M	Аккумулятордың клеммаларын тексеру		Процесті орындамаған үшін 2,00 балл алынады.	Yes/no	4		2,00
		Any	M	От алдырмас бұрын трактор кабинасындағы беріліс қорабының басқару ричагын бейтарап жағдайын тексеріп, АКБ "минус" (масса) клеммасын қосу		Рычаг тексерілмеген жағдайда, масса қосылмағанда 2 балл алынады.	Yes/no	4		2,00
		Any	M	Беріліс қорабының басқару ричагын оңға итеріп отырып, қозғалтқышты стартердің көмегімен іске қосу.		Қозғалтқышты іске қосу уақыты 5 секундтан аспауы керек. Процесті орындамағаны үшін 2,00 балл алынады.	Yes/no	4		2,00
		Any	M	Қозғалтқыш от алғаннан кейін, қозғалтқыш температурасын 85-90 С көтеріміз		Температураны көтермей қозғағаны үшін 2,00 балл алынады.	Yes/no	4		2,00
		Any	M	Тіркес муфтасының педалын басып,		Процесті орындамағаны	Yes/no	4		2,00

				беріліс қорабының ричагымен берілісті қосамыз.		үшін 2,00 балл шегеріледі				
		Any	M	Тіркес муфтасының педаын жаймен жібере отырып, отын педаын жаймен басамыз.		Тракторды сөндірсе қателігі үшін 2,00 балл шегеріледі	Yes/no	4		2,00
		Any	M	Тракторды орнынан қозғалтып, оны көрсетілген маршрутпен жүргіземіз.		Трактордың қозғалу маршрутын өзгерсе 2 балл алынады.	Yes/no	4		2,00
		Any	M	Трактордың тіркеу механизмін тексеру		Процесті сол жақ тіректің орындамағаны үшін 2,00 балл ұзындығын реттеу алынады.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Шектеу шынжырының керілуін реттеу		Жалпақ отвертка.Процесті орындамағаны үшін 1,00 реттеу винтамен балл алынады.	Yes/no	3		1,00
		Any	M	Соқамен трактордың ілінісу механизмін реттеу		Бекіту винтін ағыту.Процесті орындамағаны үшін 2,00 балл дұрыс орналаспаса алынады.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Трактор қозғалтқышын іске қосып, соқаны тракторға бекіту		Процесті саусақтарды түйреуіштерімен бекіту орындамағаны үшін 2,00 балл алынады.	Yes/no	3		2,00

		Any	M	5 жоғарғы буынды ұзарту арқылы соқаға қосу		Буынның реттеу винтімен процесті орындамағаны үшін 2,00 алынады.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Шлангаларды күш цилиндріне орнату		Гайка кілті M24 орындамағаны үшін 2,00 балл алынады	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Төменгі бойлық шланганың бүйірлік қозғалысы		Бүйірлік қозғалыс 120мм аспау керек, процесті бұзғаны үшін 2,00 балл шенеріледі.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Соқаны тасымалдағанда		Болттарды штанга кронштейндерден босату артқы ұштары 20 мм-ге ауытқу. Процесті орындамағаны үшін 2,00 балл алынады.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Тірек кронштейннің ұзындығын қысқарту		Процестеуге арналған пресс, слесарлық қысқыш, майлау материалы.Сағат тіліне қарсы бұраңыз. Сағат тіліне қарсы бұраңыз. Процесті орындамағаны үшін 2,00 балл алынады.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Тірек дөңгелегінің бұрандалы механизмі		Еркін бұралу керек 2,00 балл шегеріледі.	Yes/no	3		2,00
		Any	M	Соқаны белгілі тереңдікке орнату		Бұрандалы механизммен 2,00 балл шегеріледі.	Yes/no	3		2,00

		Any	M	Техника қауіпсіздігін сақтау		Басы қатты аяқ киім және жұмыс киімі болмаған жағдайда емтихан тапсырушы тапсырманы орындауға жіберілмейді. Тапсырманы орындау кезінде ТҚ бұзуға жол берілмейді. Кез келген ТҚ бұзғаны үшін 2 балл алынады. Айналасындағылардың және емтихан тапсырушының денсаулығы мен қауіпсіздігіне қатер төнген жағдайда ол кезеңнен алынуға тиіс	Yes/no	1		2,00
		Any	M	Техникалық құжаттамамен жұмыс істей білу		Қажет болған жағдайда емтихан тапсырушы ұсынылатын көздерден қажетті ақпаратты табуы тиіс	Yes/no	2		2,00
		Any	M	Жұмыс орнын ұйымдастыру		Тракторды маршруттың бастапқы жағдайына алып келіп, толықтай тоқтатып беріліс қорабының рычагын бейтарап жағдайға орнатып	Yes/no	2		1,00

						аккумулятордың массасын айыру.				
Sub Crite rion ID	Sub Criterion Name or Description	Day of Marking	Aspect Type M = Meas J = Judg	Aspect - Description	Judg Score	Extra Aspect Description (Meas or Judg) OR Judgement Score Description (Judg only)	Requirement (Measureme nt Only)	WSSS Section	Calculation Row (Export only)	Max Mark
B1	Цилиндрлер блогынан поршень тобын түсіру, диагностикалау және орнату.									
		Any	M	Поршеньді цилиндрден шығару		Поршень ағаш кесіндінің жеңіл соққысымен жоғары қарай шығарылады. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл алынады	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Компрессиялық және май сыдырғыш сақиналарды поршеннан шығару		Сақиналар арнайы түсіргіштің көмегімен алынады, сақинаны сындырғаны және түсіргішті пайдаланбағаны үшін барлық балл алынады	Yes/no	5		1,00
B2	Ақауларын анықтау.									
		Any	M	Бекіту сақинасының жай- күйін тексеру		Тексерді	Yes/no	5		0,50

		Any	M	Сақиналарды орнату		Технологияны орындамағаны үшін барлық балдарды алып тастау	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Сақиналарды қосылыстары бойынша бағдарлау		Қосылыстары бойынша дұрыс емес бағдарлағаны үшін барлық балдар алынады	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Сақиналарды орнату реттілігі		Сақиналарды поршенге орнату технологиясын бұзғаны үшін барлық балдарды алып тастау	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Сақиналарды орнатылу бағыты бойынша бағдарлау		Жоғарғы, төменгі. Орнату технологиясын бұзғаны үшін барлық ұпайды алынады	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Поршенді орнату		Технологияны бұзғаны үшін барлық балдар алынады	Yes/no	5		1,00
B4	Қауіпсіздік техникасын сақтау және жұмыс орнын ұйымдастыру									
		Any	M	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау		Кез-келген ережені бұзғаны үшін барлық балдар алынады	Yes/no	1		1,00

		Any	M	Техникалық құжаттамамен жұмыс істей білу		Қажет болған жағдайда емтихан алушы ұсынылатын көздерден қажетті ақпаратты табуы тиіс	Yes/no	2		2,00
		Any	M	Құралдардың жарамдылығының сақталуы		Құралдарды жарамсыз еткені үшін барлық балдар шегеріледі	Yes/no	1		1,00
		Any	M	Жұмыс орнындағы тәртіп		Критерийді орындамағаны үшін барлық балдарды шегеру	Yes/no	1		1,00
Sub Crite rion ID	Sub Criterion Name or Description	Day of Marking	Aspect Type M = Meas J = Judg	Aspect - Description	Judg Score	Extra Aspect Description (Meas or Judg) OR Judgement Score Description (Judg only)	Requirement (Measureme nt Only)	WSSS Section	Calculation Row (Export only)	Max Mark
C1	Д-240 цилиндрлер басының клапанды механизмін бөлшектеу және құрастыру									
		Any	M	Цилиндрлер блогының басынан тарату білігін түсіру		Тарату білігі алынғаннан кейін, реттеу шайбалары орнату тәртібіне сәйкес таңбалануы керек. 13 мм головка, маркер. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		1,00

		Any	M	Итергіштерді түсіру	Итергіштерді алуға арналған магниттік өзек. Түсірілген итергіштер орнату реті бойынша таңбалануы керек. Технология бұзылғаны үшін 2,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		2,00
		Any	M	Серіппелерді түсіру құрылғысын бекіту	Түсіру құрылғысы алынатын клапанға диагоналды бағытта бекітіледі. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Бекіту сухариктерін түсіру	Клапанды алу үшін клапанның астына ағаш кеспесі орнатылуы тиіс. Клапанның бүлінуін болдырмау үшін металл бұйымды пайдалануға болмайды. Технология бұзылғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Тәрелке мен серіппелерді түсіру	Серіппелер мен тарелкелерді орнату тәртібіне сәйкес таңбалау қажет. Технология бұзылғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		1,00

		Any	M	Май шағылыстырғыш қалпақты шешу		Май шағылыстырғыш қалпақтарды алу үшін арнайы түсіргішті пайдалану керек. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі.	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Серіппенің тірек тәрелкесін түсіру		Магниттік өзек, жалпақ бұрауыш отвертка. Тірек тәрелкесін алу кезінде цилиндр басының закымдануын болдырмау керек. Технология бұзылғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		1,00
		Any	M	Клапанды түсіру		Клапанды түсіру үшін жұмсақ металл кеспесін пайдалану керек. Технология бұзылғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		2,00
C2	Д-240 цилиндр басының клапан механизмін құрастыру.									
		Any	M	Клапанды цилиндр басына орнату		Клапанды орнату кезінде клапан өзегін майлау қажет. Технологияны	Yes/no	5		1,00

						бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі			
		Any	M	Серіппенің тірек тәрелкесін орнату		Тірек тәрелкенің бетін деформация белгісіне тексеру. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5	1,00
		Any	M	Май шағылыстырғыш қалпақты орнату		Май шағылыстырғыш қалпақтарды орнату үшін арнайы құрылғыны пайдалану қажет. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі.	Yes/no	5	1,00
		Any	M	Тәрелке мен серіппелерді орнату		Серіппелердің серпімділігін анықтау, үшін орнату алдында серіппенің ұзындығын өлшеу қажет. Технологияны бұзылғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5	1,00
		Any	M	Тарату білігінің шпилькаларына серіппелер орнату құрылғысын бекіту		Орнату құрылғысы шпилькаға клапанға диагональды бағытта бекітіледі. Технологияны бұзғаны үшін 1,00 балл шегеріледі	Yes/no	5	1,00
		Any	M	Бекіту сухариктерін орнату		Ағаш кеспе, пинцет. Технологияны бұзғаны үшін 2,00 балл шегеріледі	Yes/no	5	2,00

		Any	M	Серіппе орнату құрылғысын түсіру	Құрылғыны тарату білігінің шпилкаларына диагональды бекіту. 13мм головканы пайдалана отырып, гайкаларды тиісті схема бойынша бекіту. Технологияны бұзғаны үшін 2,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		2,00
		Any	M	Клапан итергішін орнату	Итергіштер таңбаланған нөмірге сәйкес орнатылады. Орнату тәртібін бұзғаны үшін 2,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		2,00
		Any	M	Тарату білігін орнату	Орнату алдында тарату білігі мен оның корпусын алдын ала сұрту, майлау қажет. Технологияным бұзғаны үшін 2,00 балл шегеріледі	Yes/no	5		2,00
		Any	M	Тарату білігінің корпусын орнату	Тарату білігін орнатқаннан, гайкаларды бекіту тәртібіне сәйкес тарту қажет. Гайкалар тиісті схема бойынша екі қабылдау сәтінде 21,6 Н-м күшімен тартылады. Бекіту тәртібін бұзғаны	Yes/no	5		2,00

[illegible]

